1893 — 1973
80
років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 170. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 14-го ВЕРЕСНЯ 1973 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, SEPTEMBER 14, 1973 No. 170. VOL. LXXX.

Очікується 5,000 учасників Всенародної Демонстрації в Ню Йорку 23-го вересня

Під час відвідин в УНС і „Свободі". Стоять (зліва): адв. Іван Флис, гол. предсідник УНС Йосип Лисогір, адв. Роман Гуглевич, головний касир УНС мгр Уляна Дячук та мгр Іван Базарко.

Джерзі Ситі. — Щонайменше 5.000 учасників великої Всенародної Демонстрації в неділю, 23 вересня ц.р., очікує її організатор, Комітет Об'єднаних Українсько-Американських Організацій Великого Ню Йорку — Метрополітальний Відділ УККА — заявили його представники: голова адв. Роман Гуглевич, заступник голови й екзекутивний директор централі УККА мгр Іван Базаркоко і член Контрольної Комісії адв. Іван Флис під час своїх відвідин в головній канцелярії УНСоюзу та в-ві „Свобода" в середу 12-го вересня. Справа цієї Всенародної Демонстрації, що відбуватиметься в 40-річчя голодової облоги України проти здійснюваного тоді і продовжуваного сьогодні окупаційним комуно-московським режимом народовбивства в Україні, що проявляється тепер посиленою русифікацією, арештами і засудами українських інтелектуалістів та багатьма іншими рафінованими актами і акціями на знищення української духовости, як і самої субстанції української нації, була головною метою відвідин. В розмові з екзекутивними урядовцями і редакторами в гол. канцелярії й опісля під час спільного полуденку, представники Комітету Об'єднаних Організацій з'ясовували додаткові труднощі, на які натрапляє громадська праця в місті Ню Йорк, що є осідком Об'єднаних Націй, та висловлювали думку, що всі загальногромадські акції в цій метрополії треба вважати не так за „місцеві", як за крайові, бо таке вони мають значення і вартість. Запланована на 23-го вересня Всенародна Демонстрація також тісно пов'язана із заповідженою вже Українським Конгресовим Комітетом одномісячною кампанією збірки негайно потрібних 50.000 дол. на продовжування акції оборони людських прав в Україні та недалеким Другим Світовим Конгресом Вільних Українців. Адв. Р .Гуглевич, який вже від десяти років очолює велику Українську в Ню Йорку, принагідно згадав, що до керівних органів очолюваного ним Комітету Об'єднаних Організацій належить п'ять працівників головної канцелярії УНС і в-ва „Свобода": д-р Іван Козак, Степан Чума, Михайло Юзенів, Олена Гентіш та Ігор Длябога.

ПРИНЦ ФІЛІПП В КИЄВІ

РАТАУ інформує з Києва про те, що у зв'язку з перебуванням в столиці України принца Філіппа Президія Верховної Ради УССР дала в його честь обід 6 вересня. Принц Філіпп прибув до Києва на міжнародні кінноспортивні змагання, як президент Міжнародної федерації кінного спорту.

Помер Антін Шаран, провідний і заслужений громадянин Джерзі Сити

Джерзі Ситі. — Нічцю з 11-го на 12-го вересня 1973 року тут у своїм домі помер несподівано після атаки серця, без ніякого ранішого нездужання, один з із нечисленних, дуже відомих й дуже заслужених громадян в Джерзі Ситі та околиці, сл. п. Антін Шаран. Приглядаючись телевізійній, спортовій програмі, Покійний схилив на груди голову й без слова заснув на віки. Його дружина, яка перебувала в цій самій кімнаті, ще довший час думала, що він задрімав.

Покійний Антін Шаран народився 22 серпня 1903 р. в галицькім містечку Бібрка, на Львівщині. В ранній молодості він виемігрував до ЗСА, де швидко знайшов шлях до своєї громади, зокрема ж до Українського Народного Союзу, в якому займав визначні пости, як довголітній секретар чи голова Відділу, довголітній голова Надгудсонської Округи Відділів УНС з осідком в Джерзі Ситі, делеґат на декілька союзових конвенцій тощо. Також Покійний займав провідні пости в загальнім зорганізованім житті своєї громади, бувши десять років головою Відділу УККА, головою місцевого Українського Народного Дому та членом майже усіх установ і учасником усіх громадських акцій. Особливо наполегливо займався Покійний збірками на Національний Фонд, пам'ятник Т. Шевченкові у Вашингтоні, ЗУАДК і ін. Був заслуженим організатором багатьох членів УНСоюзу. Разом із суддею Марселем Ваґнером, сл. п. Антін Шаран подбав про вивішення вперше українського прапору на місцевому ратуші.

Св. п. Антін Шаран

Панахида по Покійнім відбудеться цієї п'ятниці, 14-го вересня, о год. 8-ій вечора у похоронному заведенні Ковальчика при Гренд вул. в Джерзі Ситі, у безпосереднім сусідстві головної канцелярії УНС, а похорони відбудуться в суботу, 15-го вересня, о год. 9.30 ранку з української католицької церкви при Бентлі евеню в Джерзі Ситі на цвинтар Св. Хреста в Норт Арлінґтон, Н. Дж.

Покійний Антін Шаран осиротив дружину Катерину, доньку Марію Васко з чоловіком Петром і п'ятеро дітьми, дочку Соню Калабрія з мужем Йосипом і донькою та ближчу і дальшу родину в ЗСА і Україні, як свою місцеву, зокрема союзову, громаду.

ПІСЛЯ ДЕРЖАВНОГО ПЕРЕВОРОТУ, В ЧІЛЕ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ ЗБРОЙНІ СУТИЧКИ

Сантіяго, Чіле. — У середу, 12 вересня, в Чіле продовжувалися збройні зудари між військовими частинами, які день перед тим усунули марксистський уряд президента Сальвадора Альєнде, та прихильниками Альєнде, який, за інформаціями поданими військовою хунтою, скінчив самогубством. Повідомляють, що в цих зударах згинуло від 500 до 1.000 осіб. В Сантієго можна було чути вибухи та стрілянину в індустріяльних частинах столиці, де прихильники Альєнде, захопивши канцелярійні будинки, деякі фабрики та технічну школу, відбивали наступи військових і поліційних патруль.

Військова хунта, яка перебрала владу в цій південноамериканській країні, проголосила стан облоги та попередила прихильників Альєнде, що озброєні цивільні особи будуть застрелені на місці, якщо попадуть в руки військових частин чи поліції. Щодо Альєнде, то хунта офіційно проголосила, що він застрелився з револьвера, що його дістав в дарунку від Фіделя Кастра та що вже відбувся його похорон, в якому взяли участь тільки члени його найближчої родини.

Члени військової хунти, тобто головнокомандуючі армією, фльотою, летунством і крайовою поліцією, наказали усунути з країни яких 150 кубинських екстремістів та заявили, що зривають дипломатичні зв'язки з Кубою. Уряд президента Альєнде був відновив ці зв'язки незабаром після його вибору в 1970-му році.

У своїх зверненнях до населення Чіле, хунта кількакратно заявляла, що вона перебрала владу, щоб врятувати країну від „марксистського ярма". Опозиційні групи ,від вибору Альєнде на президента, виступали проти його політики перетворення Чіле в соціялістичну країну. Особливо виступала опозиція проти націоналізації індустрії та насильної експропріяції приватних сільських господарств. Як протест проти цієї політики марксистського уряду, по всій країні були поширені антиурядові страйки.

Військова хунта заявила, що незабаром будуть назначені нові члени кабінету, але що праця Конґресу буде й далі припинена.

У зв'язку з смертю Сальвадора Альєнде, речник чілійської амбасади в Мехіко ствердив, що Альєнде не скінчив самогубством, а згинув у бою. Подібну заяву склав чілійський амбасадор у Лондоні.

У Вашингтоні, речники Державного департаменту і Білого Дому, заявили, що розглядають можливість визнання хунти, як уряду Чіле, але також заявили, що хотіли б скорого повернення демократичних установ до цієї країни. Ці речники категорично заперечили також, що ЗСА були причетні до цього перевороту.

Відкладено судовий розгляд справи Мічелла та Стенса

Ню Йорк. — Судовий розгляд справи колишніх членів кабінету президента Ніксона Джона Мічелла та Моріса Стенса, який мав розпочатися у вівторок, 11-го вересня, був відкладений суддею Лі Ґаґліарді, щоб дати адвокатам Мічелла та Стенса більше часу підготовити оборону. Нова дата, коли мав би розпочатися судовий процес, буде проголошена пізніше. Мічелла та Стенса обвинувачено в спробі перешкодити в розслідживанні кримінальної справи, в якій був замішаний фінансист Роберт Л. Веско, який в заміну за цю поміч мав нібито пожертвувати 200,000 долярів на передвиборчу кампанію президента Ніксона. В час виборчої кампанії 1972-го року, Мічелл був головою Комітету для перевибору Президента, а Стенс завідував фінансами цього Комітету. Федеральний суддя Ґаґліарді покликав для цієї судової справи 1,500 кандидатів на членів лави присяжних, а з того числа буде вибрано 12. Суддя сказав, що він покликав таке велике число кандидатів, бо розголос, який здобула ця справа, та свідчення Мічелла й Стенса перед сенатською Вотерґейтською комісією могли упередити деяких кандидатів проти підсудних, або привернути їм співчуття інших.

Палата Репрезентантів підтримала „вето" президента Ніксона

Вашингтон. — У середу, 12-го вересня, Палата Репрезентантів підтримала „вето" президента Ніксона проти законопроєкту, який пропонував призначити 185 мільйонів долярів на поліпшення деяких аспектів системи охорони здоров'я, особливо на поліпшення служби рятункових амбулянсів. Ця сума грошей мала бути призначена на три наступні роки. Президент Ніксон був заявив, що цей законопроєкт буде мати інфляційні наслідки й тому він поклав проти нього „вето". Законопроєкт вернувся до Палати Репрезентантів, де відбулося ще одно голосування, але прихильники цього законопроєкту не змогли здобути потрібних двох третіх голосів, щоб уневажнити президентське „вето". Їм забракло 5 голосів. Це вже п'яте президентське „вето" цього року, що його Конґрес не міг уневажнити з браку потрібної кількости голосів.

МАЛО ДОБРОВІЛЬЦІВ ДО ЗБРОЙНИХ СИЛ ЗСА

Вашингтон. — Секретар оборони Джеймс Шлезінджер заявив, що в місяці серпні кількість добровільців до армії була на 19 відсотків менша, ніж того сподівався Пентаґон.

Цієї суботи буде в Ютиці День Української Культури

Ютика, Н.Й. — В найближчу суботу, 15-го вересня, в цій активній і жертвенній нашій громаді буде День Української Культури, що його влаштовує 57-ий Відділ Союзу Українок Америки. Програма Дня відбудеться в авдиторії церкви св. Володимира при 6 Котедж пл. від год. 10-ої рано до 6-ої вечора та включає виставку українського малярства, килимарства, різьби, кераміки, вишивки і показ писання писанок. Відкриття виставки відбудеться о год. 11-ій перед полуднем. О год. 2-ій по полудні буде концерт народних пісень і танків та показ прозірок з України. В концертовій програмі виступить оперова співачка Галина Андреадіс. На закінчення Дня відбудеться о год. 7-ій вечора великий показ української історичної та народної ноші з експонатів Українського Музею в Торонті.

Солженіцин критикує західніх лібералів

Москва. — У своїй заяві на тему ситуації в СССР та відношення західніх урядів і кіл до переслідування совєтських дисидентів, А. Солженіцин виступив з гострою критикою т. зв. ліберальних кіл на Заході, закидаючи їм стосування „подвійної моралі". В той сам час, коли вони засуджують порушування основних прав людини в країнах правого напрямку, та такі ж порушування основних прав людини в СССР вони намагаються обминати мовчанкою. А. Солженіцин засудив також політику „епізменту", яку почав стосувати Захід щодо СССР, заявляючи, що суть справи не в „мирному співіснуванні", а в побудові такого ладу в світі, де б не існувало „насильство держави". Вказуючи на важку долю ген. Петра Григоренка, який четвертий рік перебуває в закладі для божевільних, А. Солженіцин запитує західніх лібералів про те, як вони реагували б, коли б така доля зустріла, наприклад, одного з негритянських лідерів у Південній Африці. По всьому світі пройшов би „крик обурення, який зірвав би дах тюрми", але у випадку Григоренка цього крику ліберальні західні кола не піднімають, щоб не вразити совєтських лідерів.

Американські психіятри вимагають розгляду запроторювання дисидентів до психіятричних лікарень

Вашингтон. — У зв'язку з поширеними інформаціями про запроторювання дисидентів до психіятричних лікарень, президент Американської Психіятричної Асоціяції д-р Алфред М. Фрідман звернувся до президента совєтської психіятричної асоціяції проф. А. В. Снєжневського з пропозицією, щоб американські і совєтські психіятри на спільній зустрічі розглянули того роду закиди. Проф. Снєжневський очолює одночасно відділ психіятрії Міністерства здоров'я в СССР. У листі на адресу Снєжневського д-р Фрідман висловлює думку, що закиди про незаконне приміщування політичних дисидентів у психіятричних лікарнях повинні бути прослідженні, а надужиття подані до публічного відома.

В СССР перестали заглушувати радіопередачі „Голосу Америки"

Вашингтон. — За даними американської амбасади в Москві совєтські чинники перестали заглушувати радіопередачі „Голосу Америки", починаючи в неділі 9 вересня. За одержаними тут інформаціями, совєтський уряд мав рішити покінчити з заглушуванням радіопередач „Голосу Америки", щоб не ускладнювати собі ситуації в часі переговорів на Европейській конференції для справ безпеки і співробітництва. Досі ситуація на цьому відтинку виглядала так, що в СССР не заглушували англомовних радіопередач, а тільки передачі мовами народів СССР: російською, українською, вірменською, грузинською та узбецькою. Заглушування були припинені в 1963 році, а поновлені в 1968 році після совєтської інвазії в Чехо-Словаччині. З боку урядових чинників немає ніяких інформацій про те, якою буде політика совєтського уряду „Голосу Америки", але американські чинники вважають, що з боку совєтського уряду буде намагання добитися ліквідації радіопередач радіостанцій „Свобода" і „Вільна Европа" в заміну за припинення заглушування радіопередач „Голосу Америки. Причини цього в тому, що в СССР радіопередачі цих радіостанцій втішаються більшою популярністю, зокрема, коли йдеться про совєтських дисидентів, проти яких в останньому ведеться посилена кампанія в СССР. Новопризначений державний секретар Генрі Кіссінджер в часі переслухань на форумі Совєтської комісії для зовнішніх справ поінформував, що в часі дискусій на тему американсько - совєтських відносин, які відбулися між американськими і совєтськими представниками, з американського боку вказувано на конечність створення умов для вільного обміну ідеями. На думку Г. Кіссінджера, існують передумови для того, що того роду натиск матиме успіх в СССР.

УССР відповідає на питання в справі міжнародної безпеки

Об'єднані Нації, Н. Й. — Представництво УССР при ОН передало генеральному секретареві ОН Куртові Вальдгаймові листа уряду УССР, в якому уряд УССР займає становище до питання про те, що треба робити, щоб ввести в життя Декларацію ОН про зміцнення міжнародної безпеки. Йдеться про відповідь на обіжний лист генерального секретаря ОН до всіх членів ОН у зазначеній справі. У своєму листі уряд УССР подбав про те, щоб якнайдокладніше викласти генеральному секретареві ОН т. зв. „Програму миру" Совєтського Союзу та насвітлити заходи уряду СССР (не свої) в напрямку зміцнення міжнародної безпеки. Далі, у листі стверджується, що уряд УССР є за повне роззброєння та навічну заборону атомової зброї, за повну ліквідацію системи колоніялізму та за санкції проти Південної Африканської Республіки, Португалії і Південної Родезії, мовляв, вони „ігнорують рішення Організації Об'єднаних Націй про деколонізацію, апартеїд і расизм".

Совєтська газета критикує діяльність Світової Антикомуністичної Ліґи

Москва. — Газета „Известия" з 8 вересня опублікувала допис свого кореспондента Г. Дейниченка про „Ліґу приречених", де пишеться про „людей вчорашнього дня". Мова йде про заплановану в Лондоні конференцію Світової Антикомуністичної Ліґи, яка, як відомо, не відбулася, хоч совєтський кореспондент пише, що Ліґа „на днях відбула свою конференцію в Лондоні". Нападаючи на Світову Антикомуністичну Ліґу, мовляв, її діячі, йдучи за політикою Сіґмана Рі і Джона Фостера Доллеса, намагаються протиставитися політиці відпруження у світі. В дописі підкреслюється, що навколо цієї Ліґи „об'єдналося чимало „колишніх" з усіх кінців світу. Серед її „активістів" подвизалася також якась особа, що називала себе колишнім прем'єр-міністром ... України. На закінчення статті автор пише, що „пляни реакції не здійсняться. Нікому ще досі не пощастило зупинити часу. Він безупинно працює в користь сил миру і соціяльного поступу".

Тарас Новосівський найменований полковником Армії ЗСА

Прикріплення відзнак полковника д-рові Т. Новосівському

Вашингтон (М.Ю.). — У Волтер Рід Армійському Інституті Дослідів при Волтер Рід Медичному Центрі у Вашингтоні відбулося недавно підвищення підполковника Армії ЗСА д-ра Тараса Новосівського до ранги полковника. На це свято авансу командування запросило теж дружину д-ра Новосівського з дітьми. На світлині вгорі видно фрагмент з процедури прикріплення відзнак ранги полковника генералом і дружиною д-ра Новосівського, пані Орисею, роджена Мачук, у присутності 11-літнього сина Андрія і 9-літнього Марка. Обидва хлопчики є пластунами і учнями школи українознавства у Вашингтоні.

До Волтер Рід перенесено полковника Новосівського 1-го липня 1971 р. зі становища директора Департаменту Превентивної Медицини військової медичної школи Брукс Армійського Медичного Центру у Форт Сем Юстин в Тексасі. В 1973 р. цю школу перейменували на Академію Охорони Здоров'я і Науки Армії ЗСА.

Перед авансом на полковника, д-р Новосівський працював у Волтер Ріді на становищі заступника директора Відділу Превентивної Медицини у згаданому WRAIR Інституті і був директором літніх військових медичних курсів в галузях тропікальної медицини та екології, що х Інститут організує для військових резидентів і деяких спеціяльно запрошених цивільних лікарів, спеціялістів цих ділянок.

Після відвищення у ранзі, полковник Тарас Новосівський продовжує діяльність у Волтер Рід вже на вищих відповідальних становищах. Він назначений директором Відділу превентивної медицини в WRAIR Інституті, є асистентом команданта і президентом Ради Факультету цього Інституту.

Побіч діяльности у війську, полковник Новосівський присвячує багато часу для науково-дослідної праці. Він є автором ряду наукових праць, які появилися друком, одні в американському журналі „Тропікальна Медицини", а інші в журналі „Епідеміологія" та в Наукових Військових Докладах. Бере теж участь з доповідями на симпозіюмах медиків, які відбувалися в 1967 р. в Маямі, Флорида, і в 1973 р. у Вашингтоні на з'їзді офіцерів превентивної медицини. Від 1-го липня 1969 до 30 червня 1972 р. він був асистентом професора у Baylor університеті в місті Вако у Тексасі.

Медичні студії полковник Новосівський закінчив в найкращих американських університетах: ступінь бакалявра здобув 1955 року в Колумбійському університеті в Ню Йорку, диплом доктора медицини осягнув 1958 року у Бостоні на Гарвардському університеті, а науковий ступінь маґістра охорони здоров'я і гігієни в 1962 р. здобув в Джонс Гопкінс університеті в Балтиморі. В 1967 р., на основі складеного іспиту, д-р Новосівський був затверджений Американською Радою Превентивної Медицини.

Військову кар'єру почав в 1959 році в ранзі капітана на становищі офіцера превентивної медицини при 28-ій піхотній дивізії в Німеччині. За досягнення на становищі шефа превентивної медицини про Головній Квартирі у В'єтнамській війні був нагороджений медалею заслуги Американської Армії.

Полковник Новосівський є сином відомого буковинського науковця, дійсного члена НТШ, д-ра Івана Новосівського, і матері бл.п. Степанії, народженої Танасійчук. Він є членом пластової Ватаги „Бурлаків", а ціла його родина є членами Українського Народного Союзу у Відділі ім. полк. Євгена Коновальця в Чикаґо.

В Українському Селі в Бавнд Бруку відбувся багатолюдний День УНСоюзу

Бавнд Брук, Н. Дж. — У неділю, 9-го вересня, тут в Українському Селі відбувся Стейтовий День УНСоюзу, в якому взяло участь понад 1,500 осіб. День був влаштований чотирма Округами стейту Ню Джерзі, а саме: Перт Амбой, Нюарку, Гадсон Кавнті та Пассейк.

Програму відкрив голова Комітету Людвик Мигаль, який привітав присутніх союзовців і гостей. Проводив програмою інж. Мирон Сірий, голова Надгудсонської Округи. Різні інші функції виконували голови інших Округ стейту Ню Джерзі: Юліян Баранюк, голова Нюаркської Округи, інж. Омелян Граб, голова Пертамбойської Округи та Іван Хомко, голова Пассейкської Округи.

Під час програми нагороджено срібними медалями союзових секретарів і організаторів із стейту Ню Джерзі, які здобули 10 або більше членів. Ці відзначення були запропоновані Організаційним Відділом, який на цьому Союзовому Дні був заступлений асистентом головного секретаря, головним радним УНСоюзу Степаном Гавришем. Медалі одержали: Петро Головачук — секретар 42-го Відділу, Юліян Баранюк — секретар 371-го Відділу, Йосиф Ярема — секретар 372-го Відділу, Александра Яворська — секретарка 344-го Відділу, Дарія Оріховська — секретарка 353-го Відділу, Ольга Оседредчук — організатор 37-го Відділу та Ярослав Леськів — секретар 133-го Відділу. Медалі для відзначених секретарів і організаторів вручили головний предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір, заступник головного предсідника проф. Іван Телюк, заступниця гол. предсідника

(Закінчення на стор. 3-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Слушні закиди

Виступаючи проти браку свободи і суспільної нерівности в Совєтському Союзі і викриваючи наявне в СССР насилля у відношенні до людських прав, Александер Солженіцин засудив у своїм останнім зверненні в справі признання мирової нагороди Нобеля акад. Андреєві Сахарову гіпокризію західніх ліберальних кіл і чинників, які часто-густо зчиняють величезний крик з приводу таких чи інших репресій в західніх демократичних країнах, але ж водночас із цим дуже нерадо реагують на справді ж таки жорстокі й нелюдяні репресії і знущання над інакшедумаючими людьми в Совєтському Союзі.

Для умотивування і підкреслення свого закиду в гіпокризії західнього ліберального світу Солженіцин подав низку конкретних прикладів, згадуючи британських й американських державних мужів, які поквапилися виступити із засудженням американських „звірств" у відношенні до населення Північного В'єтнаму, але ж водночас із цим і вони й увесь західній світ цілком промовчали масакру південнов'єтнамського цивільного населення, що її провели разом із в'єтконгом північнов'єтнамські комуністи в Гюе 1968 року. Згадуючи долю ген. Петра Григоренка, запроторенного до психіятричної лікарні, в якій він мирає, перебувши в ній уже чотири роки, Солженіцин висунув слушне питання, що було б, коли б таке трапилося у Південній Африці з якимось негритянським провідним діячем, і ствердив замість відповіді, що „буря загального обурення в усьому світі зірвала б дах із тієї тюрми, що в ній перебував би цей провідник".

Натаврував А. Солженіцин також і започатковувану й утверджувану тепер наполегливо деякими західніми державами, в тому числі ЗСА і Західньою Німеччиною „політику співіснування" із СССР, нібито з метою усунути загрозу війни, стверджуючи, що така мета не вичерпує всієї проблеми. Мир у світі може бути встановлений не припиненням воєн чи відкладанням їх загрози, але ж у першій мірі усуненням усіх родів насилля, включно із примусовою контролею тоталітарних режимів в таких чи інших країнах, які наказують людям, „як жити, що говорити, що думати, що знати і чого не знати". Цього роду внутрішній примус мусить бути всюди зліквідований, якщо світ хоче, щоб був установлений і здійснений справжній мир. Такий же сам погляд на справу співіснування і миру висловив у своїй останній заяві акад. Андрей Сахаров, стверджуючи, що взаємне довір'я в цих намаганнях до співіснування може бути досягнуте тільки тоді, коли люди в цих країнах матимуть жити відкритим демократичним суспільством і коли буде всюди встановлена свобода інформації, виміни думок і принцип пошанування основних людських прав.

Добре буде, коли закиди і ствердження Солженіцина й Сахарова дійдуть до свідомости ліберальних кіл Заходу і коли вони перестануть стосувати дві міри — одну гостро засуджувальну у відношенні до „правих" режимів і суспільних ладів, а другу поблажливу й вибачливу до кремлівських народовбивців і тиранів і їхньої кріпосницької системи.

Це їм болить

Орган ЦК КПСС „Правда" з 8 вересня надрукував коментар на тему „Рецедиву холодної війни", в якому займає становище до постанови Сенату ЗСА продовжувати фінансування праці радіостанцій „Свобода" та „Вільна Европа", які, мовляв, „ведуть розгнуздану провокаційну пропаганду проти Совєтського Союзу та інших соціялістичних країн". В оцінці коментатора „Правди", таке рішення Сенату ЗСА — це ніщо інше, а „рецедив холодної війни".

Очевидно, совєтська газета намагається аргументувати своє становище твердженням, що „офіційне субсидіювання Вашингтоном ворожої підривної діяльности проти Совєтського Союзу різко протирічить атмосфері очищення міжнародного клімату і встановленню взаєморозуміння між народами". Перед у цій „протисовєтській кампанії" — за твердженням „Правди" — ведуть „архиреакціонер Голдвотер", „сіоністський лаббист Джевіттс", „сенатор війни Джексон", під натиском яких, не зважаючи на спротив таких „видатних політичних діячів ЗСА як Фулбрайт чи Менсфілд". Сенат прийняв того роду „провокаційне рішення".

Совєтська реакція в „Правді" на погодження Сенату фінансувати вільні родіостанції, які передають в СССР правдиву інформацію, має свою чималу і глибоку вимову. Перш усього, ця реакція виявляє страх Москви перед „вільним обміном ідеями і людьми" та бажання совєтських верховодів за всяку ціну відрізати населення СССР від джерел правдивої інформації. По-друге, совєтський коментар посередньо вказує на шлях, яким треба йти, намагаючися організувати допомогу змаганням поневолених в СССР народів до незалежности і до відзискання основних прав людини.

Правдива і несфальшована інформація, передавана населенню СССР, є преважливою у боротьбі з російсько-совєтською тиранією, диктатурою і колоніяльним поневоленням. Це прекрасно розуміє Москва і тому совєтські верховоди докладають всіх зусиль, щоб цю зброю ліквідувати. Про це нам зокрема треба пам'ятати, коли ми обмірковуємо наші завдання напередодні Другого Світового Конґресу Вільних Українців. Намагання Москви припинити доплив правдивої інформації в Україну та до інших „республік" СССР, вказує на те, що нам треба з нашого боку докласти всіх зусиль, щоб забезпечити безперебійний доплив на терени СССР такої інформації.

СОВЄТСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР А. КОСИГІН ВИБИРАЄТЬСЯ в другій половині вересня з візитою до Юґославії. В часі його відвідин будуть обговорені питання взаємин між СССР та Юґославією, а також совєтський прем'єр хоче познайомитися з юґославською оцінкою конференції неприєднаних держав в Альжірі.

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ГОЛЬДА МЕІР звернулася з апелем до жидівських поселень в ЗСА та Канаді збільшити фінансову допомогу для Ізраїлю, щоб в цей спосіб допомогти ізраїльському урядові розв'язати питання щораз то численнішої імміґрації жидів до Ізраїлю. В ЗСА і Канаді у продажу є ізраїльські бонди на суму 360 млн. долярів. Досі продано бондів на суму 155.860.000 долярів.

ДЛЯ ПРИНЦЕСИ АННИ З ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ кінські перегони в Києві за европейську першість закінчилися нещасливо. Принцеса впала з коня і правдоподібно має зломану ключицю. Не маючи іншого виходу, принцесі Анні довелося передчасно покинути Київ і повернутися до Лондону.

ЗАГАЛЬМОВАНЕ СПІВЖИТТЯ

Тулюза, Франція. — Ленін, провідник всесвітньої комуністичної революції, побачив незабаром, коли здобув владу для своєї партії в Росії, що такої революції не вдається здійснити за одним махом. Тому, коли на початку 1918 р. уряди Німеччини та Австро - Угорщини поставили совєтській Росії тяжкі умови мирового договору, то Ленін відкинув проєкт „революційної війни" проти Центральних держав: деякі впливові комуністи, на чолі з Н. Бухаріним, вірили, що така війна викликала б революційний рух у Німеччині й Австро - Угорщині.

Ленін уважав цей плян за фантастичний і рішив, що на деякий час треба прийняти тактику „співжиття" з імперіялістами Берліну й Відня. Його не лякала втрата великих територій бувшої царської імперії, що попали під вплив Німеччини й Австрії, бо він фанатично вірив у перемогу світової революції, якщо збережеться центр революції в Москві. „Важна не територія, а революція", — це слова Леніна.

Слід зазначити, що ідея світової революції не згасла в головах московських верховодів, тільки вони уживають іншої тактики. Ця ідея виступає не як рух „всесвітнього пролетаріяту", а в формі російського месіяністичного імперіялізму. Ще за царського режиму у війську „самодержця всеросійского" співали солдати: „Наша матушка Рассєя всєму свєту ґалава"...

Уже за влади компартії побачили, що нелегко двигнути робітників Західньої Европи на повстання для створення диктатури на совєтський лад. Сталін казав і писав, що німецький пролетаріят взагалі непридатний до революційних рішучих виступів. 1920 року, в час війни совєтської Росії з Польщею, Ленін сподівався силою червоної армії „совєтизувати" поляків: для того в обозі маршала Тухачевського перебував призначений Леніним „польський совєтський уряд". До нього належали: Дзержинський, Мархлевський і Кон. Після такої „пролетарської революції", принесеної на гостряках багнетів червоної армії, московські ватажки сподівалися розпалити вогонь революції в інших країнах Західньої Европи, і в першу чергу в індустріяльній Німеччині.

Ця тактика „революції на експорт" силами російської армії принесла Москві великі здобутки в час Другої світової війни. „Визволено" Естонію, Латвію, Литву, західні області Білорусі й України та Басарабію, які включено до СССР. Одночасно Польщу, Чехо - Словаччину, Угорщину, Румунію, Болгарію і центральну область колишньої німецької імперії перетворено на „народні демократії" — васальні країни Москви. Щоб удержати в послусі людність СССР та „здобутки революції", придбані силою червоної армії, треба зміцняти могутність війська і поліційного апарату та думати про дальшу здобич. Така логіка всіх завойовників. Вони не можуть обмежити своїх апетитів, як той п'яниця: чим більше п'є, тим дужче запивається.

Недавні подорожі Брежнєва на переговори з урядами Західньої Німеччини, Америки та Франції викликали були в світі ілюзію: мовляв, Москва серйозно бажає мирної коекзистенції з не-комуністичними державами, що Кремль мусить дбати за поліпшення матеріяльного життя всіх підданих, а тому готовий зменшити витрати на свої збройні сили. Деякі західні політики й журналісти в Европі й Америці навіть вірять, що Москва в своїй імперії дасть населенню можливість діставати з вільних країн неоцензуровану інформацію про все, що діється в світі. Деякі сіячі ілюзій дійшли так далеко в своєму захопленні „миролюбними" усмішками Брежнєва, що пропонують взяти американське військо із країн Західньої Европи, бо, мовляв, ніяка агресія з Москви не загрожує.

Однак, ці надії на метаморфозу хижого вовка в мирне ягня зовсім безпідставні. Жорстока дійсність розбиває ці фантастичні мрії. Москва не тільки не ослабила цензури для вільної інформації з не-комуністичних країн, а ще загострила контролю усього, що приходить із вільного світу. Утиски партійної диктатури проти не-комуністичної інтелігенції збільшуються. Партійна пропаганда кличе громадян СССР до загострення „ідеологічної боротьби" проти зовнішніх „розкладових впливів".

Але найголовніше: нема й сліду і натяку на обмеження зброєння в СССР. Навпаки. Одночасно з приязними розмовами Брежнєва з політиками західніх держав, Москва збільшує свій арсенал атомової зброї, будує велику воєнну фльоту, особливо підводні човни з ракетами, але не забуває теж про наземне військо. За найновішими відомостями, Москва збільшила збройні сили свого сателіта — Східньої Німеччини новими 1500 танками. Москва має в СССР і на територіях совєтського бльоку 160 дивізій. Це — три четвертини всіх сил совєтської армії. Тільки одна четвертина знаходиться на кордонах СССР з Китаєм в Азії.

Цікаво порівняти: від р. 1962 в Західній Німеччині зменшено американські сили на 50 тисяч вояків. Але одночасно сили совєтського бльоку виросли на 30 відс. Визначний знавець московської політики Мішель Татю пише з цього приводу, що дальше гарячкове зброєння, яке проводить Москва, може зробити відпруження між СССР та країнами Західньої Европи „непевним".

І. Телюк

НАУКОВИЙ ФОНД

Нам дуже приємно, коли про нас щось доброго говорять. Уявіть собі, якби це було гарно, коли б люди могли сказати, що українці мають свою кількамільйонову фундацію, яку вони самі збудували і якою вони самі управляють. Чи це неможливе?

Це не тільки можливе, але й абсолютно конечне. Нам треба пам'ятати, що українська інституція найкраще може дбати про українські національні і культурні інтереси тут, в Америці. Тільки українська інституція може постійно інтерпретувати політичні і культурні прояви в Україні і на сході Европи з української точки зору.

Під сучасну пору дуже можливо, що Америка й інші держави будуть зацікавлені в тому, щоб СССР затримати таким, як він є. Того роду політика матиме величезний вплив на інтерпретацію політичної і культурної ролі України. Ми знаємо з гіркого досвіду, що внаслідок такого роду змін зацікавлення українською національною проблемою дальше послабиться. При такій закордонній політиці — а вона, здається, неминуча — тільки сильна українська інституція може дати фінансову допомогу тим людям, які готові займатись справами української історії, культури і політики з українською або українцям прихильною об'єктивністю.

Відносно української громади в Америці, можна впевнено твердити, що ця громада була б маловартісна без своєї інтелектуальної еліти. З другого боку громада буде жити повновартісним життям, коли буде існувати центр, довкруги якого та еліта буде гуртуватись.

Ледве чи можна б знайти кращу концепцію такої інституції, як Науковий Фонд. Причини для того наявні: Дохід Наукового Фонду обмежений до прибутків з інвестованого капіталу. Того роду підхід запевняє довговічність тієї інституції. Вона може тільки рости. Вона не мусить журитись тим, що завтра може не стати грошей. Та найбільшою користю такого підходу є те, що з такою інституцією можна зв'язуватись перманентно та можна робити пляни на далеке будуче.

На основі нового статуту, Науковий Фонд спиратиметься на співпраці між Асоціяцією Українських Професорів і чільними установами та представниками громадянства. Досвід в Америці показав, що таке співробітництво є найбільш успішне. В Америці навіть державні університети мають щось в роді Ради Директорів Наукового Фонду, яка робить основні рішення в ділянках фінансової і наукової політики. Науку вони залишають науковцям.

На основі нового статуту, Управа Асоціяції Українських Професорів буде пропонувати трьох кандидатів на директора Фонду. Рада Директорів робитиме остаточний вибір. Рада Директорів буде також робити основні рішення в справі фінансів і наукової політики. Грошові допомоги на поодинокі наукові проєкти буде признавати Управа Асоціяції на пропозицію директора Фонду.

Чи Управа Асоціяції матиме компетентних людей для тієї праці? Про це немає найменшого сумніву. Досі в кожній управі були люди, науковий доробок яких є більше чим замітний. Досвід показує, що коли Науковий Фонд „стане на ноги", тоді більше й більше професорів стане в Асоціяції активно працювати. Це цілком нормальне і так буває в кожній організації. Для української громади це принесе величезні користі. В такий спосіб Науковий Фонд зактивізує великий науковий потенціял і з'єднає для українців велику кількість приятелів, які українськими справами займались досі тільки принагідно.

Отже, Науковий Фонд варто підтримати. Інституція вже існує і без найменшого сумніву буде розвиватись. Та її розвиток за всяку ціну треба приспішити, бо тільки тоді вона зможе почати працю більших розмірів. Щоб з Наукового Фонду зробити велику інституцію, треба співпраці професорів і цілої громади. Ніяка організація своїми власними силами того роду інституції не збудує. Науковий Фонд дає можливість співпраці найкращих елементів українського наукового і громадського сектора. Він дає можливість елімінувати персональну і групову політику, дає можливість для того, щоб ту проблему потрактувати дійсно як національну проблему. Було б дійсно недобре, коли б ми те діло запропастили і продовжували працювати маленькими масштабами маленьких груп із стодоляровими бюджетами на нашу працю.

Автор розкриває лицемірство криводушних комуністичних верховодів: вони говорять про мир і про боротьбу проти „ворогів миру". А тому, за їх логікою, совєтські „сили в обороні миру" ніколи не будуть надто могутні... Отже — зброєння Совєтського Союзу мусить збільшуватись, а далі — побачимо, де ці сили треба ужити.

Маємо перед очима парадоксальний факт: Москва, щоб задовольнити прямування своїх підданих до ліпшого життя („веселе й щасливе життя" московські верховоди обіцяють уже віддавна), мусить шукати фінансової та технічної допомоги з високо індустріялізованих вільних країн. Ця допомога із „гнилого Заходу" дасть можливість Брежнєву з його маршалами витрача-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Іванна Савицька

МАНІФЕСТУЙМО ГІДНО

Заповіджена на 23-го вересня ц. р. в Ню Йорку Маніфестація в 40-річчя голодової облоги України, повинна змобілізувати якнайбільше учасників.

Проте, не тільки у кількості сила і значення маніфестації. Незалежно від того, скільки організаційних зусиль і заходів покладуть організатори для самого технічного переведення велилюдного зґромадження маніфестуючих, самі таки учасники маніфестації повинні і мусять проявити якнайбільше здисциплінованости, поваги, достойности і абсолютної мовчанки в часі маршування з одного місця на інше. Всілякі приватні розмови, радісні зустрічі з приятелями, вигуки розсміяної молоді, перебігання з колони в колону, оживлені гутірки на особисті теми, і таке інше, — не сміють мати місця на жадній того роду маніфестації.

Працюючи в Об'єднаних Націях, я мала змогу приглядатися багатьом маніфестаціям, як протести в обороні голодуючих Біяфри, справа Ізраїлю, маніфестуючі ірляндці, оборона прав російських жидівських емігрантів, часті протести і домагання чорних і багато, багато інших.

Є добре, і є погано зорганізовані маніфестації. Одні спокійні, мовчазні, опановані, інші — бурхливі, агресивні, дикі. Правда, останні — стягають увагу фотографів і телевізійних камер, — але гідна і достойна постава маніфестуючих, з дбайливо виконаними транспарентами, до деякої міри зрушує людські уми, викликає дискусії, заставляє глядачів до думання сколихує застояне плесо оспалих людських сумлінь.

Отож, допомагаймо в гідному переведенні маніфестації всіма можливими засобами. Батьки повинні повчити дітей, щоб вони маршуючи, поводилися опановано і спокійно. Вчителі шкіл українознавства повинні те саме сказати своїм учням. Виховники повинні закликати молодь в рямцях своїх виховних програм, а ми — старше громадянство, давати приклад гідною, достойною, повною поваги поставою.

Маніфестація — це не пікнік, ані безтурботна прогулянка. Це мова наших почувань, мова наболілих сердець, це протест проти кривд минулого і сучасного і протест цей мусить бути гідний.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ПРО „СОВЄТСЬКУ ПОЛІТИКУ З ПЕРСПЕКТИВИ..."

До статті М. Сосновського: „Совєтська політика з перспективи 100-річчя СССР" („Свобода", 25 серпня, 1973) вкралася неточність статистичного порядку: „... На сучасному етапі у висліді переміщування населення в СССР — автохтонне населення Казахської ССР не перевищує 28 відсотків. 72 відсотки — це ,представники всіх національностей СССР', в першій мірі російської нації. Такий фактичний стан в Казахстані..." З такого ствердження виноситься враження, наче б то Автор поділяв думку московських шовіністів у справі посиленої „інтернаціоналізації" населення підсовєтських республік під сучасну пору.

Можливо, така теза й потрібна Брежнєвим для виправдання їхніх коньюнктурних політичних потягнень. Але вона в основному не підтримана навіть збоку даних самої совєтської статистики. За переписом 1970 р. казахи в своїй республіці становили 32,6 відсотка усього населення. Зате в 1959 р. подавали 29,8, а в половині 1973 р. неофіційно понад 34 відсотки. Слід при тому додати, що їхній природній приріст набагато перевищує російський: ок. 55 відс. дітей, народжених в Казахській республіці, є казахської національности та крім того т. зв. російське населення, до якого неправильно зараховують величезну більшість тамошніх українців, живе переважно в північних областях „республіки. Слід теж підкреслити, що недавно виданий 2-ий том висліду перепису населення з 1970 р. вказує на гостру демографічну проблему для російської нації: від половини 60-их рр. тільки ок. 30 відс. народжених у цілому СССР є російської національности... Це безспірний і знаменний факт, який може чимало вияснити найновіший приспішений процес утворювання „нової історичної спільности людей".

Д-р Юрій Книш
Вінніпеґ, Канада

ВІДПОВІДЬ АВТОРА

Не оспорюючи статистичних даних, наведених у листі д-ра Ю. Книша, треба відзначити, що мова йде тут про дві різні справи: а) політики вимішування населення в совєтських республіках з метою послабити національні масиви даних республік, чи — за совєтською термінологією — їх „ітернаціоналізувати", і б) природного приросту, який в азійських республіках є вищий, як в Російській федерації чи в Україні, що виявив перепис з 1970 року. Очевидно, природний приріст може в деякій мірі змінити відношення національних груп в республіках, але коли йдеться про совєтську політику вимішування населення, то її совєтський режим започаткував ще заки стали відомі небезпечні наслідки зменшення числа народжень в Росії. У всякому випадку, вимішування населення совєтських республік не є „коньюнктурним політичним потягненням" Брежнєва, як не було воно таким і в його попередників, а розміщується в загальному пляні творення „совєтського народу", чи інакше асиміляції і русифікації не-російських народів.

М. Сосновський

В. Ласовський

ШТАМПОВАНА ГОЛОСЛОВНІСТЬ

ДО ДРУГОГО СКВУ

(1)

Це про духову культуру. Власне ту, що, викорчовуючи її, москвин, у період брежнєвського царствування, вдосконалює грубі методи сталінського винищування українства голодовими облогами і масовими вбивствами української інтеліґенції. Брежнєвщина не порушує наче б то життєвої субстанції нашого народу, а бодай не в тих жахливих розмірах, що доконувалось за Сталіна, як бачиться, з такою калькуляцією, що даремно губити мільйони, коли ці мільйони можуть стати приростом російського народу. Треба тільки на душах талановитого українського народу перевести відповідні процедури духової кастрації, а там, скорені в такій формі мільйони, звироднятьcя вже навіть не на малоросів чи тільки „здешніх", лиш на масу інтегровану всім своїм єством, московським національним масивом.

Методи нівеляції українства брежнєвщиною своєю рафінованістю, сатанинською антигуманністю, нам відомі. Лине до нас з-поза залізної заслони болісний зойк народу, що корчиться в болях операційних заходів московських народовбивців.

Здавалося б, що загроза збоку Московії повинна достатньо повчити нас, українців у вільному світі, про значення духової культури народу в його житті, розвитку та існуванні. Що духова культура це власне душа народу, що без неї немає націй, розвитку і прогресу людства, держав з їхніми багатогранними прерогативами, що поєднуються в суцільне, власне в духовій культурі та її особливостях. Духова культура це теж наскрізний елемент соціально-побутових проблем та всіх процесів, що з них виникають до зовнішньої та внутрішньої політики включно, всупереч доктринерським виводам діалектичного матеріялізму, що ці істини перевертає горі дном.

Здавалося б, що українська маса, переселена долею у вільний світ, повинна б, у повній свідомості цих істин знайти реальне мірило для духової культури та її національних особливостей і поставити її на перше місце в черзі всіх проблем національно-громадського життя. Бо чей же ясно, що в духовій культурі, чи пак духовості народу, завузлюються всі важливіші артерії його живучости, включно з політичними чи віроісповідними.

Майбутні дослідники історії нинішньої нашої діяспори, кажім за сто років, схвально будуть похитувати головами, коли вичитуватимуть всякі резолюції з віч, конґресів, бенкетів, коли переглядатимуть конспекти промов на академіях і різних здвигах, скільки то, мовляв, виявляли розуміння для значення духовости наші люди в тих то і в тих роках!.. Щоб тільки ці майбутні дослідники не забажали заглиблюватися в документацію наших років, бо поза цими резолюціями і промовами наявна дійсність зраджує власне повне незрозуміння і недоцінення духової культури в житті діяспорального суспільства і її вирішного значення в здійсненні тих ідейних патріотичних завдань, що їх уважає воно своїм священним обов'язком супроти поневоленої Батьківщини. Щоб не доглянули вони, як зростає вона, ця культура, попід плотами політичних, церковних, економічних, молодечих, жіночих, професійних споруд диким самосівним квіттям, без піклування, догляду, любови і розуміння.

Як це так — скаже хтось у відповідь на ці суворі ствердження. А що ж тоді, як не культура, як не її буйний розвиток у сотках співочих, танцювальних, інструментальних ансамблів, що ними рясніє наша діяспора? А творча діяльність наших образотворчих мистців, знаменована багатими в експонати, стилі і прізвища талановитих мистців, виставками. А творчість наших письменників. А наші музеї. А прикладне мистецтво: писанки, вишивки, орнаментування кераміки, що ними захоплюються тисячі нашої молоді і які роблять добру пропаганду нашій національній культурі поміж чужинцями. А наші театральні та оперні ансамблі, а навіть фільми.

Що ж, не забуваючи порівняння до самосівного квіття, розгляньмо декілька аспектів сутности духової культури, як чинника, що формує націю, як народної сукупности в спільноті мови, традицій, психологічних особливостей й у свідомості своєї відмінности від інших національних спільнот.

Засновується духова культура на емоційному світосприйманні та емоційній світопередачі всіма способами творчого вислову, при чому „творчий вислів" — це широке віяльце, починаючи від комунікативного засобу — мови, а кінчаючи на найбільш абстрактивному мовленні людської душі — музиці. І ось з цієї площини розбігаються у всіх напрямках людського мислення і діяння поштовхи, що унаглядпюються навіть у далеких до емоцій царинах, як наука, економіка, політика і т. п. Зокрема являються вони помітним чинником у релігійно-філософських концепціях та етично-моральних формаціях.

Рівнобіжно, в нерозривному сплетенні з духовою культурою промінюють її національні особливості, виниклі з чинників, що про них була вже мова (для економії місця оминемо фізично-расові моменти).

(Продовження буде).

Школа Українознавства
при Церкві ПОКРОВ БОЖОЇ МАТЕРІ
в ОЗОН ПАРК, Н. Й.
ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО
навчання в клясах від 1-6-ої і в садочку
ПОЧИНАЄТЬСЯ
в суботу, 15-го вересня 1973 року
Адреса — 87 вул. і 97 Авеню, Озон Парк, Н. Й.
Інформації телеф.: 845-5366 або 843-2292.
Батьківський Комітет

---

28 Відділ СУА в Нюарку, Н. Дж.
ПОВІДОМЛЯЄ, ПРО
ВІДКРИТТЯ СВІТЛИЧКИ
ДЛЯ ДІТЕЙ У ВІЦІ 3-5 РОКІВ
ЧАС ЗАЙНЯТЬ —
кожної суботи, від год. 10-12 дня
Заля при Українській Католицькій Церкві
СВ. І. ХРЕСТИТЕЛЯ,
719 Sanford Avenue, NEWARK, N. J.

ШКІЛЬНІ ПІДРУЧНИКИ
ЗАТВЕРДЖЕНІ ШКІЛЬНИМИ РАДАМИ НА 1973-74 ШКІЛЬНИЙ РІК

Новий Буквар і перша Читанка	2.00
Буквар для англомовних кляс	$1.50
К. Кисілевський: Вивчаймо українську мову	1.20
К. Кисілевський: Правописні листки для II і вищих років навчання	0.75
К. Кисілевський: Вивчаймо українську мову, правописні і граматичні вправи для 4-го і 5-го років навчання	1.50
В. Романенчук: Українська читанка для II року навчання української мови	2.20
Третя читанка для III року навчання	2.50
Четверта читанка для IV року навчання	2.50
К. Кисілевський: Українська читанка для V року навчання української мови	2.20
К. Кисілевський: Українська читанка для VI року навчання української мови	3.00
М. Овчаренко: Українська читанка, „Золоті Ворота" для VII року навчання	5.00
К. Кисілевський: Хрестоматія з української літератури, для VIII і вищих років навчання	4.50
В. Радзикевич: Історія української літератури, для VIII і вищих років навчання	3.50
В. Панейко: Граматика української мови	4.00
К. Кисілевський: Граматика української мови	1.00
Український правопис	1.50
В. Янів: Нарис української культури для VIII і вищих років навчання	3.00
В. Дончина: Українська культура	3.00
І. К.: Історія України (для початкових кляс)	1.50
І. Крип'якевич: Історія України для V року	1.50
І. Крип'якевич — М. Дольницький: Історія України (нове видання, з доповненнями і примітками д-ра П. Ісаїва), стор. 265	5.00
С. Рудницький: Початкова географія України	2.00
М. Дольницький: Географія України (нове видання, з кольоровою „Фізичною картою України")	2.00
Фізична карта України, 1:5 міл., кольорова	0.70
Е. Жарський: Географія — Природа України	2.50
Географічні зошити (контурові карти України для вправ) для всіх років навчання з „Додатком" до „зошита"	2.50
С. Чорний: Англомовні вправи навчання української мови в англомовних клясах	1.50
Господарство України — Заняття з господарства України (зошит для вправ)	1.50
І. К.: Історія України — короткий огляд для початкових кляс	1.50
І. К.: A History of Ukraine (для англомовних кляс)	1.50
Читанка ч. I — Вправи з читання	1.50

ШКІЛЬНА ЛЕКТУРА:

П. Куліш: Чорна Рада	1.00
І. Франко: Захар Беркут	1.00
І. Франко: Борислав сміється	1.00
В. Модрич-Верган: В. Симоненко	1.00
І. Багряний: Тигролови	1.20
М. Вовчок: Інститутка	1.00
П. Мирний: Хіба ревуть воли	1.00
Л. Українка: Боярина	1.20
І. Нечуй-Левицький: Микола Джеря	1.00

ПЕДАГОГІЧНІ КУРСИ
(Конспекти викладів)

М. Семчишин: Навчання мови (в англомовних клясах)	2.00
К. Кисілевський: Методика навчання української мови й літератри	3.50
Загальна дидактика	2.50
Географія України, I част.	2.50
Географія України, II частина	2.50
Загальна педагогіка, I. част.	2.00
Історичні основи виховання	2.50
Виховна психологія	2.50
Методичні заввагн до навчання географії	1.00
Диктат та його методика	1.00
І. Крип'якевич — І. Холмський: Історія України, 1971, стор. 372	6.50
Курс працівників дошкілля	2.50
Українська Виховна Система	1.00

АДМІНІСТРАЦІЯ

Шкільні каталоги	1.50
Шкільні денники	2.00
Свідоцтва	0.15
Виписові карти	0.15

Замовлення висилати на адресу:
Educational Council – U.C.C.A.
P.O. Box 391 — Cooper Sta.
NEW YORK, N.Y. 10003

Усім Школам Українознавства в Америці й Канаді!

КНИЖКИ НА ЛЕКТУРУ ДЛЯ ДІТЕЙ І МОЛОДІ!

ЗА ЗНИЖЕНІ ЦІНИ ДЛЯ ШКІЛ ВИКЛЮЧНО!!!!

а) На нижчі кляси:

1. Тумрій: Козацька дитина, ілюстроване	за $ .50
2. Грінченко: Кобза, ілюстроване	.75
3. Грінченко: Олеся, ілюстроване	.75
4. Коковський, Франц: Слідами предків, ілюстроване	.50
5. Лотоцький: Ведмедівська повінка, ілюстроване	.50
6. Лотоцький: Кирило Кожум'яка, ілюстроване	.50
7. Лотоцький: На світанку, частина I, ілюстроване	.50
8. Лотоцький: Руслан і Либедь, частина 2, ілюстров.	.50
9. Лотоцький: Хрест над Дніпром, частина 3	.50
10. Лотоцький: Отрок князя Романа, ілюстроване	.50
11. Матвійчук: Буквар, ілюстр.	за $2.00

б) На вищі кляси:

1. — Слово о полку Ігоревім — Забіла, ілюстроване	$1.25
2. Кащенко: Кость Гордієнко, ілюстроване	.50
3. Кащенко: Запорозька слава!	1.25
4. Кащенко: Славні побратими	за .50
5. Кащенко: Оповідання про Військо Запорізьке	6.00
6. Чайковський: Перед зривом	за 1.50
7. Чайковський: Відплатився, повне!	лиш 2.00
8. Чайковський: З татарської неволі	1.00
9. Куліш: Чорна рада! Повне!	2.50
10. Грінченко: Сонячний промінь! Повне!	2.00
11. Леся Українка: Боярина, повне	за 1.00
12. Леся Українка: Лісова пісня (як стане)	1.25
13. Основ'яненко: Перекотиполе! Нове!	1.00
14. Федькович: Три оповідання (Люба-згуба), ін.	1.00
Понадто: Історія Київського Князівства	1.00
Історія Галицько-Волинського Князівства	1.00
Історія Козаччини	1.50
А для всіх батьків, що мають діти — пропонуємо: „Проблеми успішного виховання"	лише 2.00

Замовлення враз із належністю шліть до:
"Howerla"
238 East 6th Street New York, N.Y 10003

„АМЕРИКАНКА"
П'єса для молоді в трьох діях з епілогом
Марії Струтинської
Можна дістати в авторки, адреса:
911 Н. Френклін Ст., апартмент 413
Філадельфія, Па. 19123
Ціна 1 дол. 50 ц. з пересилкою

Секція Дружин Лікарів
при УКРАЇНСЬКІМ ЛІКАРСЬКІМ ТОВАРИСТВІ в НЮ ЙОРКУ, Н.Й.

Субота, 6 жовтня 1973 р.
год. 7-ма вечора,
в залях
Українського Інституту Америки
2 Схід 79-та вулиця
в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.
Ввесь дохід призначений на добродійні цілі.

ЗАПРОШУЄ
ШАНОВНЕ ГРОМАДЯНСТВО НА
КОНЦЕРТ
ЖІНОЧОГО ВОКАЛЬНОГО КВАРТЕТУ
„Верховина"
з Торонта, Канада
під мистецьким керівництвом
п. ОЛЕНИ ГЛІБОВИЧ
По концерті ТОВАРИСЬКА ВЕЧІРКА
Буфет в заряді ПАНЬ.

ВИДАННЯ УСІ, УКРАЇНСЬКОГО СОЦІОЛОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ
ВЕЛИКА ФІЗИЧНА КАРТА УКРАЇНИ
Д-ра РОМАНА ДРАЖНЬОВСЬКОГО і ЛЮБИ ПРОКОП
для шкіл, установ, молодечих домівок і в кожну дитячу кімнату. Привчаймо дітей змалку до вигляду їхньої національної метрополії.
Поділка 1:1,000.000, величина 58 х 42 цалі, чітка і проглядна, 8 приємних для ока красок, на добрім папері, ціна в Північній Америці 10.00 дол. з пересилкою.
Замовляти:
Ukrainian Center for Social Research, Inc.
231 East 14th Street New York, N.Y. 10003, U.S.A.

АСТОРІЯ й ОКОЛИЦЯ!
ВАЛЕТНА ШКОЛА
УЛЯНИ КУНИНСЬКОЇ-ШМЕРИКОВСЬКОЇ
ПОВІДОМЛЯЄ ПРО ПОЧАТОК НАВЧАННЯ НА РІК 1973-74

- **ВПИСИ УЧНІВ** відбуваються в середу, 12-го і в четвер, 13-го вересня, в приміщенні церковної залі Чесного Хреста, 37-09 31st Ave., Astoria, N.Y., від год. 4-7 веч.
- Інформації і зголошення телефонічно (212) 728-6943.

КАНЦЛЕР ВІЛЛІ БРАНДТ ВИДАВ ЗАЯВУ, висловлюючи солідарність з совєтськими дисидентами. Цю заяву він видав у відповідь на апель до нього з боку академіка А. Сахарова, стверджуючи, що „він завжди з цими, які є наражені з уваги на свої переконання". У заяві немає згадки про А. Сахарова.

Ватага Бурлаків
влаштовує для заавансованих лещетарів з юнацтва і старшого пластунства
ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ ТАБІР
від 25-го грудня 1973 року до 4-го січня 1974 року у Flaine – France
КОЛИБА ТАБОРУ: HOTEL AUJON
(Першоклясний готель)

- Сума 369.00 дол. покриває кошти табору: переїзд автобусом, перелет KLM New York-Genewa-New York, Geneva-Flaine-Geneva, колиба та харч (сніданки та вечері).
- Додатковий обов'язковий кошт: 4.30 дол. обезпечення і 29.00 дол. лещетарські витяги на 8 днів.
- Опікуни табору: пл. сен. Оксана Субтельна-Ісаїв: (215) 549-9085; п. Орест (Гого) Слупчинський: (212) 677-8054.
- З огляду на обмежене число приміщень, зголошення зі завдатком 100.00 дол. просимо висилати на руки організаційного референта табору тільки до 15-го жовтня 1973 р.: до ст. пл. Марійки Гельбік.

Marijka Helbig
286 East 10th Street New York, N.Y 10009
(212) 254-8779 (9:00 AM-4:00 PM)

Maria Priadka
SCHOOL OF DANCE
REGISTER NOW
- Ballet
- Ballroom
- Jazz
- Slimnastics
- Acrobatics
- Disco
- Tap
- Foxtrot

50 S. Orange Avenue
South Orange Village, N.J.
(201) 762-7709

Плем'я Перші Стежі
організує
Виставку Мистецької Творчости
ЮНАЦТВА І СТАРШОГО ПЛАСТУНСТВА
(малярство, графіка, скульптура)
яка буде відкрита
21-го жовтня 1973 р. в Пластовому Домі в Ню Йорку, Н. Й.

Пластуни і пластунки з ЗСА, Канади й інших країн, які бажають взяти участь у цій виставці, просимо зголошуватися до 13-го жовтня 1973 р. на адресу:
Dozia Turchan
33-18 — 89th Street
Jackson Heights, N.Y.
11372, U.S.A.
Тел.: (212) 424-2685

Вступайте в члени УНСоюзу!

В Українському Селі в Бавнд Бруку...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Марія Душник, заступник гол. предсідника і рекордовий секретар Володимир Сохан, головний касир мгр Уляна Дячук і головна радна Анна Гарас.

Під час Союзового Дня діяв Ширший Комітет, до якого входили відділові урядовці всіх чотирьох Округ Ню Джерзі. Головний предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір представив союзовцям і гостям Петра Мельника, який є кандидатом Демократичної партії на пост міського радного Ірвінґтону.

У програму Дня входили змагання копаного м'яча між дружинами „Чорноморська Січ" з Нюарку та СК „Тигри" з Трентону. Змагання дорости цих дружин закінчилися нерішеним вислідом 1:1, а матч між першими дружинами також закінчився ремісом 2:2.

У мистецькій програмі взяли участь ансамбль бандуристок ім. Лесі Українки з Українського Православного Осередку в Бавнд Бруку та танцювальна група Осередку СУМА з Картерету під мистецьким керівництвом Володимира Юрченюка. Увечері відбулася забава при звуках оркестри „Мрія" під керівництвом Богдана Хомута.

В ДЕВ'ЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Незабутнього МУЖА і БАТЬКА
бл. п. Івана Тимчишина
буде відправлена
в НЕДІЛЮ, 16 ВЕРЕСНЯ 1973, год. 11:30 ранку
в українській католицькій церкві
ЧЕСНОГО ХРЕСТА в ЛОНГ АЙЛЕНД СИТІ, Н. Й.
Заупокійна Служба Божа
До участи в молитвах просять:
дружина — АННА
син — МАРІЯН

З невимовним болем ділимося сумною вісткою
з Рідними, Приятелями і Знайомими,
що дня 11-го вересня 1973 р. у Філадельфії, Па.,
прийнявши Найсвятіші Тайни,
упокоїлася в Бозі на 67-му році життя

бл. п. ОЛЬГА СТРУК з дому ЛЕНІВ

бувша учителька і пластунка,
народжена в Болшівцях, повіт Рогатин, Україна.

ПАРАСТАС буде відправлений в п'ятницю, 14-го вересня 1973 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Насевичів, 109 Іст Тейбор Ровд, Філадельфія, Па.

ПОХОРОН відбудеться у Філадельфії, Па., в суботу, 15-го вересня 1973 р. о 8-ій год. рано, з того ж похоронного заведення до церкви Христа Царя, при вулиці 1627 Каюга у Філадельфії, де буде відправлена СЛУЖБА БОЖА о год. 9-ій рано. Тлінні Останки будуть перевезені на місце Вічного Спочинку на Український Католицький Цвинтар у Факс Чейс, Філадельфія, Па.

Горем прибиті:
ІВАН — чоловік
ОКСАНА БІЛИК — дочка з чоловіком МИХАЙЛОМ і дітьми РОМЦЕМ, ІРЦЕЮ і МАРТУСЕЮ
ЯРОСЛАВ — брат у Венесуелі
ВОЛОДИМИР і ВІРА — брат і сестра в Польщі
Ближча і дальша Родина в Америці й Україні

Замість квітів на могилу, проситься складати пожертви на потреби Українського Католицького Університету в Римі.

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими,
що у вівторок, 11-го вересня 1973 року нічно, ненадійно, упокоївся в Бозі
в Джерзі Сиrі, Н. Дж., на 72-му році життя,
наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, ТАТО і ДІДО

бл. п. АНТІН ШАРАН

народжений в Бібрці, Україна, б. довголітній Голова УККА в Джерзі Сиrі, б. довголітній Голова Окружного Комітету Відділів УНС Надгудсонської Округи та б. Голова УНДому в Джерзі Сиrі, Н. Дж. та член усіх місцевих Товариств.

ПАНАХИДА — в п'ятницю, 14-го вересня 1973 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Ковальчика при 129 Grand Street, Jersey City, N.J.

ПОХОРОН в суботу, 15-го вересня 1973 р. з того ж похоронного заведення о год. 9:30 ранку до Української Католицької Церкви при Bentley Avenue, а опісля на цвинтар св. Хреста в North Arlington, N.J.

В глибокому смутку:
дружина — КАТЕРИНА
доньки: МАРІЯ ВАСКО з чоловіком ПЕТРОМ і дітьми: ПЕТРОМ мол., КАРИНОЮ, СТЕПАНОМ, МИКОЛОЮ й ІВАНОМ
СОНЯ КОЛЯБРІЯ з мужем ЙОСИФОМ і донькою ДЖІНОЮ МАРІЄЮ
та ближча і дальша Родина в ЗСА й Україні

СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ – ОСЕРЕДОК ім. ген.-хор. Т. ЧУПРИНКИ в НЮ ЙОРКУ
— влаштовує —
Гостинний Концерт
(ПЕРШИЙ РАЗ)

Увага! Чикаго й Околиця!
Субота, 20-го жовтня 1973 року
година 7-ма вечора
Заля – Авдиторія Школи Шопена
Rice & Campbell Sts., Chicago, Ill.

Увага! Детройт й Околиця!
Неділя, 21-го жовтня 1973 року
година 3:30 по пол.
Заля – Авдиторія Fitzgerald Highschool
23-200 Ryan & 9 Milrod, Warren, Mich.

В програмі: Дівочий хор „ЖАЙВОРОНКИ" під дир. інж. Р. СТЕПАНЯКА; Танцювальний Ансамбль „ВЕРХОВИНЦІ" під мист. кер. хореографа ОЛЕГА ГЕНЗИ. Конферансьє — артистка українських театрів ІВАННА КОНОНІВ; акомпаніямент — ХРИЗАНТА ЗУБРИЦЬКА-ЯНГ.
В програмі УЧАСТЬ БЕРУТЬ 100 ОСІБ МОЛОДІ.

Субота і неділя, 15-го і 16-го вересня 1973 року на СОЮЗІВЦІ
ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
З НАГОДИ 80-РІЧЧЯ „СВОБОДИ"
Субота, 15-го вересня – МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА. Танцювальна група Петра Марунчака, Монтреаль, Канада.
Конферансьє — АЙЯ ДИДИК
Оркестра „Рушничок", яка гратиме також під час забави і вибір
МІС СОЮЗІВКИ НА 1974 РІК

Субота, 15-го вересня 1973 року год. 8:30 веч.
МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА
ТЕНІСОВИЙ ТУРНІР УНСОЮЗУ „16" і „8" НАЙКРАЩИХ

Просимо Округи і Відділи організувати прогульки на цей день.

Богдан Турчак

(Посмертна згадка)

14 серпня 1973 р. в Лодай, Ню Джерзі, в хемічній фабриці сталася велика експльозія, в якій згинув Богдан Турчак. В почутті своєї відповідальности, він, побачивши небезпеку, не тікав, а пішов туди, де була найбільша загроза, щоб рятувати життя співпрацівників.

Це не перший раз, що Богдан Турчак дав доказ своєї відваги і високої етики. Вже молодим хлопцем він бунтувався проти насильства і кривди польського окупанта проти українського народу і це спричинило, що його не допущено до дальших студій. Ця ситуація загострила ще більше революційного духа Богдана і, послідовно, спрямувала його в ряди Української Повстанської Армії. Зі завзяттям боєвика, начитаного підпільною літературою, Богдан кинувся в боротьбу з нерівним ворогом. Він завжди був там, де найбільша небезпека, тому неодна куля прошила його тіло. Тяжко ранений, але незламний духом, як лише вилікувався, знов ставав в перші ряди УПА, де він скоро став старшим булавним.

Коли ситуація його здесяткованого відділу УПА стала безвихідною, він пробився разом з друзями через опанований большевиками терен аж до Регенсбургу в Західній Німеччині, тоді в американській зоні.

Літа минули і Богдан Турчак опинився в Америці, де одружився і створив родину. Він і його добра дружина Люба виховали двох синів так, щоб, за його словами: „Не треба за них соромитися". Він говорив: „Наш нарід має здорову життьову мудрість, яка переходить з роду в рід. Вона не дасться замінити нібито сучасними кличами, прикрашеними приманливими словами". На його думку в Америці можна багато доброго навчитися, якщо розуміється сенс слова „свобода".

Богдан Турчак брав активну участь в громадському житті і його девізою було: допомогти своїм людям, де лише можливо. Тому він дав приміщення на музичну студію у своєму домі і тим дуже допоміг Українському Музичному Інститутові. Він відчував пекучу потребу помагати нашим культурним установам, навіть коштом власної невигоди. Тут на еміграції шанували Богдана Турчака за його вірність молодечим ідеалам.

Тому не диво, що на похоронні відправи покійного Богдана прибули не тільки колишні вояки УПА, щирі друзі зброї із ЗСА і Канади, ветерани військових формацій і багато наших громадян.

На панахиді прощали Покійного: друг Хома від Об'єднаного Товариства колишніх Вояків УПА і друг Бурий від Товариства бувших Вояків УПА. Від Визвольного Фронту промовляв інж. М. Семанишин. Комбатантський хор звеличав панахиду відспіванням похоронних і військових пісень. 50 комбатантів у ветеранських уніформових шапках віддали Покійному останній салют.

На другий день похорон зібрав ще більше наших громадян в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, де о. Перетятко, в сослуженні священиків зі Сітон Гол, де студіювали сини покійного Любко і Олег, відправив Службу Божу і виголосив слова потіхи.

Відбувся похорон на Українському цвинтарі в Бавнд Бруку. Друзі покійного Богдана несли його домовину. Над відкритою могилою останнє прощання виголосив Богдан Мак. На трапезі він і Володимир Юркевич передали хрести заслуги Покійного його дружині. Там промовляли д-р Роман Ричок і від земляків Перемишлянщини комбатант-дивізійник Йосип Рейнарович. Впорядниками похорону були Б. Мак і В. Юркевич, себто голова і секретар Відділу Товариства Вояків УПА в Нюарку.

Дарія Гординська-Каранович

КОРОТКІ ВІСТКИ

В КАМБОДЖІ ВЕДУТЬСЯ БОЇ за місто Компонг Чам, важливий промисловий осередок. Повстанці опанували частину міста, яке знаходиться 45 миль від столиці Пном Пен. Бої проходять також і на інших відтинках фронту недалеко столиці. Незалежно від того, між камбоджськими повстанцями і північнов'єтнамськими частинами, які знаходяться в Камбоджі і нібито мають помагати повстанцям, продовжуються збройні сутички з значними втратами для обох сторін.

ДЖОН Д. ЕРЛІХМАН ЗАЯВИВ, що він не винний у вломі з крадіжкою, у змові виконати крадіж і сказав, що він не свідчив неправдиво перед лавою присяжних. Минулого тижня Ерліхмана та інших трьох колишніх дорадників Білого Дому офіційно обвинувачено у вломі у вересні 1971-го року до канцелярії д-ра Л. Філдінґа, який був психіятром Даніела Еллсберґа. Еллсберґ викрав був так звані „Пентаґонські документи" й передає їх пресі.

КІЛЬКА ДОРАДНИКІВ ПРЕЗИДЕНТА НІКСОНА слухали таємні магнетофонні записи, що їх Президент відмовляється передати сенатській комісії, яка розглядає Вотерґейтську аферу, спеціяльному прокураторові Арчиболдові Коксові та судді Джонові Сіріці. Президент Ніксон твердить, що передання цих записів порушило б принцип конфіденційности, який стосується приватних розмов Президента. Але „Ню Йорк Таймс" із неділі, 9-го вересня, помістив інформацію, що в квітні та червні ц. р. три дорадники президента Ніксона слухали ці магнетофонні записи, а опісля обговорювали їх зміст з Президентом. „Ню Йорк Таймс" писав, що слухали цих записів Стівен Б. Булл, спеціяльний асистент Президента, Фред Бузгардт, спеціяльний правний дорадник, і Г. Р. Галдеман, колишній шеф персоналу Білого Дому. Галдеман сам був признався Сенатській комісії, що він слухав деякі з цих таємних записів. Існує можливість, що в своїх судових заходах дістати ці записи Сенатська комісія може тепер твердити, що принцип конфіденційности президентських розмов був вже порушений тим, що їх слухали згадані дорадники президента й тому президент Ніксон мусить передати комісії ці магнетофонні записи.

ЗСА ТА ТАЙЛЕНД УЗГІДНИЛИ зменшення числа американських збройних сил, стаціонованих в Тайленді. В минулому тижні Тайленд покинуло 3,610 вояків, а тепер покине додатково 1,510. Американці заберуть також 70 військових літаків. На всіх шести американських базах в Тайленді останеться не більше як 40,000 вояків.

КОМАНДУЮЧИЙ АМЕРИКАНСЬКИМИ ЗБРОЙНИМИ СИЛАМИ В ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ, ген. Майкел Дейвісон відвідав командуючого совєтськими збройними силами у Східній Німеччині ген. Є. Івановського. Згідно з військовим повідомленням, обидва генерали обговорили „справи, які мають обопільний інтерес". Відвідини сталися за совєтською ініціятивою.

ЗМЕНШИЛИСЯ ВИГЛЯДИ СПІРО ЕҐНЮ НА НОМІНАЦІЮ на республіканського кандидата на пост президента в 1976-му році. Таку опінію висловила більшість учасників зібрання стейтових голів Республіканської партії, які тепер відбувають наради у Вашингтоні. Подібну думку висловило також багато членів Республіканського Крайового Комітету. Вигляди віцепрезидента Еґню на номінацію зменшилися внаслідок повідомлень, що федеральні прокуратори розглядають вістки, за якими Еґню нібито мав одержувати хабарі від інженерних фірм в заміну за контракти. Натомість збільшилися вигляди на пост президента губ. Роналда Рігена з Каліфорнії, колишнього секретаря скарбу Джона Конналлі та сенатора Говарда Бейкера, який є членом сенатської Вотейґейтської комісії. До меншої міри зросли також вигляди сенатора Чарльза Персі з Иллинойс і нюйоркського губернатора Нелсона Рокефеллера.

Міжкрайовий Пластовий Табір „Стежки Культури ч. 6" на Пластовій Січі в Ґрефтоні

Під старовинним грецьким гаслом „Пізнай себе самого" Пластове Племя „Перші Стежі" зорганізували табір „Стежки Культури" на Пластовій Січі у Ґрефтоні, Онтаріо. Завданням цього табору, як і попередніх цього року, є познайомити молодь з українською культурою минулого і сучасного, та зрозуміти ролю в світі. Зустрічі з прелеґентами відбуваються у формі гутірок-дискусій та практичних майстерень, які заохочують учасників до самодіяльности в таких ділянках, як: народне мистецтво, журналістика, музика, танки, драматичне мистецтво та фотографування.

Наш табір уже відвідали: письменники Уляна Любович, Улас Самчук, поет-філолог Борис Олександрів, мистці Яків Гніздовський, Мирон Левицький, Галина Новаківська, архітект Радослав Жук, Начальний Пластун Юрій Старосольський, професори д-р О. Копач, Іван Коляска, як також п-і Турко, п-і Дарія Онищук, п-і Ліда Палій, пл. сен. Антоніна Горохович, пл. сен. Юля Война́чишин, пл. сен. Іроїда Винницька, ст. пл. Оля Ткачук, ст. пл. Ірка Макарик і пл. сен. Ярослав Еллів. Учасники мали честь вітати несподіваного гостя, канадського сенатора Павла Юзика, котрий представив свої погляди, розповідаючи про ролю української молоді в сучасному України та Канади.

В наступному тижні до нашого табору завітають ще такі прелеґенти: Ольга Мак, д-р Богдан Стебельський, Василь Курилик, Святослав Новицький, д-р Борис Доценко, д-р Христина Держко, Христина Сеньків, Микола Ольховий, П. Васік, Калина Лазор, Ірина Мороз, Ігор Стецура і проф. Федяк. Вибираємося також на дві прогульки до Стратфорду на Шекспірівський фестиваль та до Ніяґари на фестиваль Бернарда Шова.

Учасниці та учасники табору з'їхалися зі всіх закутин Північної Америки в числі 41 з Канади, 23 зі ЗСА, і навіть одна з Німеччини. Командантною табору є пл. сен. Оксана Соколик, ПС.

На жаль швидко зближається наш табір до кінця, але ми свідомі наших завдань, бо мандруючи цими стежками культури ми зрозуміли слова Ліни Костенко, яка каже:

„...нам конче треба
рухатись вперед.
Аби ніхто від ноші
не схилився
і не пристав,
не вибився із сил...
Бо хто в путі
надовго зупинився,
на того шаром
осідає пил."

ст. пл. Юліяна Осінчук
ст. пл. Андрій Кравчук

ЗАГАЛЬМОВАНЕ СПІВЖИТТЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ти більші суми грошей на дальше збросння. І при тому йде далі пропаґанда в СССР та в сателітах проти західніх „імперіялістів - колоніялістів", котрі, мовляв, готові при першій нагоді почати аґресію проти країн, де владу мають „робітники й селяни"...

Історія повторюється. 1921 р., коли під большевицькою диктатурою настав великий голод, Ленін просив допомоги з країн демократичних. Найбільшу допомогу прислано тоді з Америки. Амерікен Реліф Адміністрейшен (АРА) під проводом Герберта Гувера кинула мільйони долярів на допомогу голодуючим. Але за це західні допомогові організації подяки з Москви не одержали. „Большая Советская Енциклопедія" писала пізніше, що службовці АРА та інших допомогових орґанізацій провадили в совєтській імперії „підривну роботу"...

Viator

В 35-ту річницю смерти сл. п. Миколи Бенцаля

Цього року 14-го вересня припадає річниця смерти сл. п. Миколи Бенцаля. У пам'яті всіх збереглося ім'я Покійного, як одного з найкращих артистів української сцени, головно поміж двома Світовими війнами.

Наш театр на рідних землях зробив велику працю, причиняючись до виховання молодого покоління, а старшим не дав заломатися по програних визвольних змаганнях.

Одним із чільних діячів українського театру в Галичині був сл. п. Микола Бенцаль. Уродився він у селянській сем'ї в селі Курівцях, близько Тернополя. Батьки не спроможні були післати його до вищих шкіл. Разом зі синами о. Бачинського з сусіднього села Покійний бував на виставах українського театру в Тернополі. Ті вистави так подобались юному Миколі, що він покидає батьків, село, друзів і опиняється в українському театрі, який здебільша мандрував з міста до міста. З моментом вступлення до театру на нього звернули увагу, бо він був високий, мав гарний голос, а в ясних очах і на обличчі пробивалась якась ніжна лагідність. А понадусе любив він театр і працював над своїм образуванням. Вже в короткім часі завважують у нього великий акторський талан. З кожним виступом він стає кращим. Завдяки цим прикметам пок. Бенцаль вибивається на непересічного актора та режисера. Його сценічна спроможність у відтворюванні роль і різних характерів або т. зв. артистичне амплуа було незвичайно многогранне і широке. В кожному роді драматичного мистецтва він був сильним актором. Сьогодні він — гетьман, завтра Довбуш, а там добродушний дядько в „Сорочинському ярмарку", у „Вію". Іншого разу він багатий ренер, дядько з Америки.

Кожну ролю виконував із знаменитою та завжди іншою інтерпретацією. Заслужено уважали його універсальним актором. В інсценізаціях таких як „Мотря", „Батурин", „Гори говорять", „Отаман Пісня" Бенцаль був незаступимим. В ролі гетьмана Мазепи сл. п. Бенцаль міг змагатися за пальму першенства або рівновартости з пок. Миколою Карповичем — Садовським. Покійний Бенцаль, хоч звичайно грав головні ролі, але й малі епізодичні твори вкладав незабутні цінноці, а навіть мімічні сцени (напр. у „Вію" І. дія) виходили надзвичайно. Треба було дивом дивуватися, звідки в нього набиралося стільки творчої інвенції.

В репертуарі були всі жанри сценічного мистецтва. Покійний дбав про його збагачення. Крім цінних інсценізацій з трилогії Мазепи Б. Лепкого, поставив ряд оперетток композицій Ярослава Барнича, як „Дівча з Маслосоюзу", „Пригода в Черчі", „Шаріка". Найбільше успішно йшли драми побутово-історичні. В 1938 р. з'єдналися театри: ім. І. Тобілевича з Бенцалем і Заграва з Блавацьким. Цей театр названо іменем основоположника українського театру І. Котляревського. Здавалося, що тепер театр Котляревського сягне до вершин. Але 14-го вересня 1938 р. несподівано вмирає М. Бенцаль.

Це був страшний удар для всіх. Похорон пок. Бенцаля був дуже величавий. Ціле Покуття, цілий край відчув, що тратить велику людину. Трембітарі звіщали, що відходить від нас той, що вчив нас любити борців за волю Батьківщини. Коломия подбала про похорон, а на могилі споруджено пам'ятник з погруддям сл. п. Миколи Бенцаля. Це була різьба сл. п. Сергія Литвиненка.

Про пок. Бенцаля вдячні земляки не забули. На могилу й досі приносять квіти, а навіть недавно поправлено самий пам'ятник.

В. Пакуляк

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ВАСИЛЬ СТУБАН, член УНСоюзу Відд. 276 Б-ва св. о. Миколая в Амбрідж, Па., помер 28 липня 1973 р. на 78 р. ж. Став членом УНС в 1918 р. Полишив у смутку сина Івана, доньки: Гелен і Катерину, 2 внуків і брата Івана. Похорон відбувся 30 липня ц. р. на цвинтарі Sylvania Hills Memorial Park, Daugharty Township.
Вічна Йому Пам'ять!
Ст. Іваницький, секр.

МАРІЯ ЧАС, членка УНСоюзу Відд. 289 ім. Т. Шевченка в Рочестері, Н. Й., померла 31 липня 1973 р. Нар. в м. Стрию і стала членкою УНС в 1953 р. Полишила в смутку 3 синів: Теодора, Петра і Богдана. Похорон відбувся 2 серпня ц. р. на цвинтарі Holy Sepulchre в Рочестері, Н. Й.
Вічна Їй Пам'ять!
В. Гуссар, секр.

КАТЕРИНА ЗАДАЙКО, членка УНС Відд. 2 в Мт. Кармел, Па., померла 17 липня 1973 р. на 86 р. ж. Стала членкою УНС 1935 р. Полишила в смутку доньку Мілдред і сина Евгена. Похорон відбувся 19 липня ц. р. на цвинтарі White Chapel. Troy, Mich.
Вічна Їй Пам'ять!
Елисавета Семкович, секр.

АННА ГОЛЯК-БАКУМ — членка УНС Відд. 152 Т-ва Вільна Україна, померла 2 серпня 1973 р. Стала членкою УНС 1939 р. Полишила в смутку чоловіка, 4 дітей, 2 сестри, 9 внуків.
Вічна Їй Пам'ять!
І. Бакум, секр.

КАТЕРИНА ВОЛЯК, членка УНС Відд. 367 Т-ва Запор. Січ в Рочестері, Н. Й., померла 5 серпня 1973 р. на 77 р. ж. Нар. в с. Жовчі, пов. Рогатин і стала членкою УНС в 1927 р. Полишила в смутку мужа Михайла, сина Джім, 4 внуків, і правнука. Похорон відбувся 8 серпня ц. р. на цвинтарі Голи Сепулчер в Рочестері, Н. Й.
Вічна Їй Пам'ять!
В. Попович, секр.

ВАСИЛЬ ТРАНКОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 217 Б-ва св. Йосафата в Рочестері, Н. Й., помер 31 липня 1973 р. на 92 р. ж. Став членом УНСоюзу в 1918 р. Полишив у смутку 2 доньки: Марію і Софію, сина Михайла, 11 внуків. Похорон відбувся 3 серпня ц. р. на цвинтарі Holy Sepulchre, Rochester, N. Y.
Вічна Йому Пам'ять!
Т. Кубарич, секр.

ВАСИЛЬ РАКОЧИЙ, член УНС Відд. 147 Б-ва св. Михаїла в Аллентавн, Па., помер 17 липня 1973 р. на 80 р. ж. Став членом УНС в 1916 р. Полишив у смутку дружину Анастазію, синів: Андрія і Михайла, доньки: Анну і Юлію. Похорон відбувся 20 липня ц. р. на цвинтарі св. Марії у Вайтголл, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
І. Гуцалюк, секр.

ЙОСИФ БІЛИК, довголітній член і секретар 276 Відділу УНС Б-ва св. о. Миколая в Ембрідж, Па., помер 31 липня 1973 р. на 55 р. ж. Нар. в Піттсбурґу, Па. Полишив у смутку дружину Марію, 2 синів, 2 доньки, 3 внуків, сестру і брата. Похорон відбувся 3 серпня ц. р. на парафіяльному цвинтарі.
Вічна Йому Пам'ять!
Ст. Іваницький, секр.

ВОЛОДИМИР Г. ДОЛИК — член УНС Відд. 50 в Лорейн, Огайо, помер 26 липня 1973 р. на 23 р. ж. Нар. в Лорейн, Огайо і став членом УНС в 1968 р. Полишив у смутку батька, матір, 2 сестри і брата. Похорон відбувся 28 липня ц. р. на цвинтарі св. Йосафата в Лорейн, Огайо.
Вічна Йому Пам'ять!
Людмила Кичун, секр.

ІВАН СЕРЕДИНСЬКИЙ, член УНС Відд. 130 в Ню Йорку, Н. Й., помер 19 липня 1973 р. на 85 р. ж. Нар. в с. Красне, пов. Скалат і став членом УНС в 1915 р. Полишив у смутку дружину Євдокію, сина Івана та 2 внуків. Похорон відбувся 24 липня ц. р. на цвинтарі Кальварія на Лонґ Айланд, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Ю. Юрків, секр.

МАРІЯ БАРБІЙ, членка УНС Відд. 161 Б-ва св. Василія в Амбрідж, Па., померла 17-го липня 1973 р. на 60 р. ж. Нар. в Літодейл, Па. і стала членкою УНС в 1932 р. Полишила в смутку дітей: Івана, Алму, Гаррі, Рональда, Марію, Філіс, 7 внуків. Похорон відбувся 21 липня ц. р. на цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Амбрідж, Па.
Вічна Їй Пам'ять!
А. Дакула, секр.

ІВАН СІНҐУРА, член УНСоюзу Відд. 5 Б-ва св. о. Миколая в Асторії, Н. Й., помер 11 серпня 1973 р. на 64 р. ж. Нар. в Порт Рідінґ, Н. Дж. і став членом УНС в 1960 р. Полишив у смутку дружину Ольгу, сина Едварда і внуків. Похорон відбувся 14 серпня ц. р. на цвинтарі Кальварія в Брукліні, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Хоманчук, секр.

ІВАН МИСИЛО, член УНСоюзу Відд. 270 Б-ва св. Івана Хрестителя в Джерзі Сіті, Н. Дж., помер 5 серпня 1973 р. на 64 р. ж. Став членом УНС в 1966 р. Полишив у смутку дружину Теклю, синів: Степана і Богдана, дочку Христину, сестру і родину. Похорон відбувся 8 серпня ц. р. на цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Ст. Островський, секр.

АНТІН ПЕЛЬО, член УНСоюзу Відд. 70 Т-ва Укр. Пост. Клюб в Джерзі Сіті, Н. Дж., помер 12 серпня 1973 р. на 73 р. ж. Нар. в с. Руське Село, Україна і став членом УНС 1938 р. Полишив у смутку дружину та родину. Похорон відбувся на цвинтарі Св. Духа в Нортгемптоні, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Жук, секр.

АГАФІЯ ДУМАНСЬКА, членка УНС Відд. 116 Т-ва Вільні Козаки в Трентоні, Н. Дж., померла 12 серпня 1973 р. на 83 р. ж. Нар. в с. Неділиську, Україна і стала членкою УНС в 1934 р. Полишила в смутку дочки: Галину і Нелю, сина Володимира. Похорон відбувся на цвинтарі св. Марії в Трентоні, Н. Дж.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

ЄВГЕНІЯ ОМИЛКЕВИЧ — членка УНС Відд. 14 Т-ва Чорном. Січ в Нюарку, Н. Дж., померла 15 серпня 1973 р. на 78 р. ж. Нар. в Угнові, Україна і стала членкою УНС 1956 р. Полишила в смутку доньку Іванну і сина Богдана та внуків. Похорон відбувся 19 серпня ц. р. на цвинтарі Гейт оф Гевен в Гановер, Н. Дж.
Вічна Їй Пам'ять!
М. П. Отрок, секр.

АННА ЧИКАЛО, членка УНСоюзу Відд. 221 Б-ва св. Стефана в Чикаґо, Ілл., померла 8 серпня 1973 р. на 80 р. ж. Стала членкою УНСоюзу в 1926 р. Полишила в смутку невістку Анну і 2 внуків. Похорон відбувся 11 серпня ц. р. на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаґо, Ілл.
Вічна Їй Пам'ять!
Т. Шпікула, секр.

АНТІН ШАРАН, довголітній член 25 Відд. УНС в Джерзі Сіті, Н. Дж. упокоївся в Бозі 11 вересня 1973 р., проживши 72 р., нар. в м. Вібрка, Україна, довголітній містоголова Відділу, делеґат на Конвенції УНС. Залишив у глибокому смутку дружину Катерину, доньки Марію і Соню з чоловіками та дітьми. Панахида в п'ятницю, 14 вересня, о год. 8-ій веч. в пох. завед. І. Ковальчика. Похорон в суботу, 15 вересня ц. р. з церкви св. апп. Петра і Павла в Джерзі Сіті на цвинтар св. Хреста в Н. Арлінґтоні, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа Відділу

У ПАМ'ЯТЬ НАДІЇ ВЕРЕТЕНЧЕНКО-РОЗМАЙ

Під час похоронних відправ за душу св. п. Надії Веретенченко-Розмай переведено між учителями Українознавчої Школи Т-ва Рідна Школа Детройт - Схід збірку, яку призначено на видавничий фонд ОУП „Слово". В цей спосіб присутні хотіли вшанувати добру співробітницю і виховницю української молоді. Зібрано 45 дол., а жертводавцями були: проф. П. Гайда, п. О. Кушнір, п-і М. Андрусяк, М. Олесницька, Л. Боднарук, Н. Черняк, Ст. Пришляк, О. Савчук, Ф. Любінецька. Президія ОУП „Слово" з вдячністю прийняла цю жертву, висловлюючи при цьому слова співчуття для сім'ї сл. п. Надії Веретенченко - Розмай.

КУБА ЗІРВАЛА ЗВ'ЯЗКИ З ІЗРАЇЛЕМ

Про таке рішення уряду Куби поінформував прем'єр Фідель Кастро в часі конференції неприєднаних держав в Альжирі. Ізраїльський уряд був нотифікований кубинським амбасадором в Тел Авів щойно 10 вересня.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 15-го ВЕРЕСНЯ 1973 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Місячні збори Т-ва Дністер 361 Відділ о год. 6-ій веч. у власній домівці, 119 Ave. "A". Проситься чл. прибути, вирівняти вкладки і відібрати дивіденди. — Д. Захарченко, предс., В. Барагура, рек. секр.

НЕДІЛЯ, 16-го ВЕРЕСНЯ 1973 р.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ. 342 Відд. о год. 1:30 по пол. в клясі ч. 2 при церкві св. Димитрія. — Управа.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. Ів. Хрестителя 76 Відд. о год. 1-ій по пол. в Укр. Кат. Школі при Санфорд і Айві вул. Проситься чл. прибути. — В. Боярський, предс., Т. Клебан, кас., М. Демчук, секр.

ТАРЗАН, Ч. 6998. Тарза на доля в руках знахаря

YOU ARE EVIL, TARZAN!!
YOU CANNOT HELP THE DYING OF THE BUTU TRIBE... SO YOU FALSELY ACCUSE ME!
I WILL CONSULT THE SPIRITS OF OUR DEAD!.. TO DECIDE YOUR FATE!!
HERE WE GO WITH THE MUMBO JUMBO... I DON'T NEED THREE GUESSES TO KNOW WHAT HAPPENS NEXT... I'VE BEEN ELECTED THE SCAPEGOAT!!

Ти є представником зла, Тарзане!

Ти не є спроможний запобігти вимиранню племени Буту... Тому фальшиво обвинувачуєш мене!

Я пораджуся з духами наших померших!.. Щоб вирішити твою долю!

Ось починається „гокус-покус"...

Мені не треба тричі вгадувати, щоб дізнатися, що станеться тепер... Мене вибрано „козлом відпущення"!